

Posudek vedoucího diplomové práce
Vybrané aspekty vývoje Příbrami za třicetileté války
Jakub Salcman

Ve své bakalářské práci se J. Salcman poprvé seznámil s problematikou urbánní problematiky v období třicetileté války, když ji vylíčil na pozadí osudů středočeské Příbrami. Nyní se k tématu, které tehdy pojednal převážně přehledově, vrátil podrobněji s tím cílem, že se výrazněji zaměří na ekonomický vývoj zkoumaného města a na prosopografii významných osobností s městem tehdy spojených. Uvedené tedy pochopitelně předpokládá, že se autor také mnohem hlouběji ponoří do archivních pramenů.

V úvodu nastínil svůj záměr, jak a o co rozšířit svůj tematický záběr, načež přechází ke komentáři relevantní literatury a pramenů. Zde bych rád směrem k pisateli poznamenal, že edice pramenů nejsou literaturou (s. 6), ale stále prameny, a že opomenul okomentovat stav dochování matrik a zda pátral i v Praze v Národním archivu, minimálně ve Staré manipulaci, když už ne v Montanách a ve fondu Archiv pražského arcibiskupství. Jeho primárními zdroji zůstaly knihy tržové, podstatněji přišel ke slovu také kopiář ze druhé poloviny válečného období. Po tomto přehledu následuje stručný nástin starších příbramských dějin, zkomponovaný z recentní literatury, resp. ze dvou regionálních publikací, doplněných vždy v jednom případě o Čarka a Profouse. Kompilací je rovněž obecné pojednání o vývoji Příbrami za třicetileté války (válečné škody, rekatolizace, vznik poutního místa aj.), kde však již titulů výrazně přibýlo. Od čtvrté kapitoly lze hovořit o jádru Salcmanovy studie a o práci, která má skutečný historiografický přínos. Nejprve se zaměřuje na válečný prožitek místních obyvatel a objevuje i pozoruhodné a dosud neznámé prameny privátní povahy (S. Vokáč). Některé z textů navíc rozebírá z jazykově-obsahového hlediska (výborně!), aby konstatoval „barokizaci myšlení příbramských měšťanů“ (s. 26). Z významných osobností náleží autorova pozornost primasům Janu Velvarkému, na jehož dobu úřadování se ve městě koncem války nostalgicky vzpomínalo, a Jindřichu Cantorisovi, muži mimořádného vlivu a majetku. Třetí medailonek nepatří měšťanovi, ale šlechtici, rytíři Zikmundovi Měsíčkovi z Výškova, jezuitskému vzoru katolických ctností, který ve městě žil, ačkoli možná nikoli na zdejším záměčku (srov. s. 44-45). Kapitola o ekonomickém vývoji je citelně kratší, jistě i kvůli absenci odpovídajících pramenů, ačkoli má podle autorových slov představovat hlavní téma celé práce (s. 49). Zde je možno vznést výtku, že vlastně kapitola není ani tak o hospodářském vývoji města, jako o vývoji soukromých měšťanských ekonomik – protože jde o rozbor tržových knih. O příjmech a výdajích příbramské obce (daně, sbírky, posudné, ták, kontribuce atd.) se toho moc nedovíme. Zde se jistě otevírají do budoucna další možnosti studia, budou-li dohledány adekvátní zdroje. V kapitole sedmé J. Salcman poukazuje na kontakty Příbrami s dalšími městy a komparuje její vývoj se třemi městy ze širšího regionu. V závěru své poznatky zdařile shrnul.

Autor zcela suverénně pracuje s archivními prameny, má dobrý přehled o literatuře, jeho poznámkový aparát je precizní. V příloze nechybějí tabulky ani náročné grafy, jimiž své poctivé studium podtrhuje. Z jazykového hlediska by se dala vytknout snad jen občasná stylistická pochybení, jinak je práce bez závažnějších gramatických chyb a překlepů, navíc je i čtivá.

Diplomovou práci J. Salcmana tudíž hodnotím jako **výbornou** a doporučuji ji k obhajobě.

V Plzni dne 11. května 2016

Doc. PhDr. Jan Kilián, Ph.D.